

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego (222210)

Pielęgniarki z tytułem specjalisty

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego (222210)

Pielęgniarki z tytułem specjalisty

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego (222210)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [41]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/szpital-robocizna-dostawy-mama-840135>
[dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	11
3.1. Zadania zawodowe	11
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych pacjentom z chorobami układu nerwowego.....	11
3.3. Kompetencje społeczne.....	15
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	15
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	16
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	16
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	16
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	17
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	18
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	19
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	19
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	20
7. SŁOWNIK POJĘĆ	22
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	22
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	24

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego 222210

WAŻNE:

Obecnie (2018 r.) nie można uzyskać tytułu specjalisty w dziedzinie **pielęgniarstwa neurologicznego**. Kwestie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych reguluje Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne (Dz.U. 2013 r., poz. 1562).

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Pielęgniarka.
- Pielęgniarka neurologiczna.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2221 Nursing professionals.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), źródeł internetowych oraz wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie SPO RZL (2006–2007) „Opracowanie i upowszechnianie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Barbara Słupik – Instytut Onkologii, Gliwice.
- Edyta Sułkowska – Mazowiecki Szpital Specjalistyczny Sp. z o.o., Radom.
- Małgorzata Szpilska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Dorota Koprowska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Bożena Fałkowicz – Brzeskie Centrum Medyczne, Brzeg.
- Elżbieta Małek – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Radomiu, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Agnieszka Pluta – Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy, Bydgoszcz.
- Marta Polanowska – Stowarzyszenie Zdrowie przy Medycznym Studium Zawodowym w Brzegu, Brzeg.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego udziela specjalistycznych świadczeń zdrowotnych oraz z zakresu promocji zdrowia w odniesieniu do pacjentów z chorobami centralnego i obwodowego układu nerwowego. Monitoruje i ocenia stan zdrowia pacjenta i w zależności od poczynionych obserwacji, a także zleceń lekarza i potrzeb pacjenta, ustala indywidualny plan opieki¹⁴ nad pacjentem.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Celem pracy **pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego** jest udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, na które składają się świadczenia:

- pielęgnacyjne,
- zapobiegawcze,
- diagnostyczne,
- lecznicze,
- rehabilitacyjne,
- z zakresu promocji zdrowia.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego swoje działania prowadzi w odniesieniu do osób z chorobami układu nerwowego, zarówno centralnego, jak i obwodowego. Specyfika tych chorób sprawia, że pacjenci neurologiczni nie są samowystarczalni, bardzo często są to osoby:

- obłożnie chore,
- bez kontaktu słownego i logicznego,
- z zaburzeniami świadomości, przytomności,
- z zaburzeniami motoryki i koordynacji ruchowej (niedowład, porażenia),
- wymagające sprawowania całodobowej opieki pielęgniarstwiej.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego prowadzi również edukację pacjentów i ich rodzin poprzez włączanie ich w wykonywanie codziennych działań pielęgnacyjnych, leczniczych i rehabilitacyjnych, aby po zakończeniu leczenia szpitalnego pacjenci i ich rodziny mogli wykonywać te czynności we własnym zakresie.

Sposoby wykonywania pracy

W pracy **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** stosuje metody, techniki i procedury dotyczące m.in.:

- kontrolowania parametrów życiowych¹⁷ pacjenta,
- pobierania od pacjenta materiału biologicznego¹⁶ do badań laboratoryjnych,
- transportowania pacjenta na specjalistyczne badania radiologiczne⁴,
- przygotowywania i podawania leków w różnej formie, np.: doustnie, domięśniowo, podskórnie lub dożylnie,
- karmienia pacjenta drogą dojelitową⁸ bądź pozajelitową²⁰,
- prowadzenia rehabilitacji przyłóżkowej²³,
- pielęgnacji pacjenta,
- prowadzenia dokumentacji medycznej.

Praca może być wykonywana przez kobiety i mężczyzn.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego wykonuje pracę w pomieszczeniach zamkniętych szpitalnych oddziałów neurologicznych, które podzielone są na sale chorych. Sale te mogą być wyposażone w specjalistyczny sprzęt medyczny wykorzystywany do monitorowania stanu zdrowia pacjenta.

W praktyce, standard szpitalnych sal chorych może być różny. Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego może pracować z pacjentami leżącymi w klimatyzowanej, jednoosobowej sali, jak również z pacjentami leżącymi w sali kilkusobowej, pozbawionej udogodnień dla pacjenta.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego może również świadczyć indywidualną opiekę w środowisku domowym pacjenta.

WAŻNE:

Praca **pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego** jest zaliczana do pracy ciężkiej fizycznie, ponieważ wymaga m.in.: przenoszenia, zmieniania pozycji i pielęgnowania osób obłożnie chorych, a więc takich, które nie są w stanie samodzielnie się przemieszczać lub wykonywać podstawowych czynności samoobsługowych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- zestaw do wykonania iniekcji, w tym m.in.: tace, strzykawki, igły, wenflony³⁰, jałowe gaziki, płyn do dezynfekcji skóry, rękawiczki jednorazowe, pojemnik na zużyte igły i odpadki medyczne,
- zestaw do pobierania materiału biologicznego, obejmujący m. in.: igły, tubusy²⁹, jałowe gaziki, próbówki próżniowe, opaskę uciskową, płyn do dezynfekcji skóry,
- zestaw do cewnikowania, w tym m.in.: cewnik⁷, worek na mocz, strzykawkę, sól fizjologiczną, żel znieczulający,

- zestaw do karmienia chorego przez zgłębnik dożołądkowy lub PEG¹⁸: strzykawki, zatyczki jednorazowe lub klips będący w zestawie, gotowana letnia woda,
- zestaw do pielęgnacji ciała (miski, myjki jednorazowe, pieluchomajtki, baseny do mycia głowy, środki do pielęgnacji skóry),
- materiały opatrunkowe,
- aparat do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, stetoskop²⁶,
- glukometr¹⁰,
- aparat do EKG²,
- pompy infuzyjne¹⁹ (do dłuższego, ciągłego podawania leków),
- sprzęt do tlenoterapii²⁷ (reduktor tlenowy²², wąsy tlenowe do podawania tlenu przez nos, woda destylowana),
- urządzenie do odsysania wydzieliny z dróg oddechowych (ssak próżniowy²⁵),
- urządzenia do monitorowania podstawowych funkcji życiowych: kardiomonitor¹⁵, pulsoksymetry²¹,
- termometr,
- podnośnik do podnoszenia i przemieszczania pacjentów obłożnie chorych i niesamodzielnych,
- balkoniki, trójnogi²⁸, laski ortopedyczne służące do pomocy w przemieszczaniu się,
- zestawy przeciwoślizgowe³¹,
- łóżka szpitalne z barierkami i regulacją ręczną lub elektryczną,
- szafkę przyłóżkową,
- udogodnienia do ułożenia chorego w łóżku (wałki, poduszki itp.),
- wózek inwalidzki siedzący,
- wózek leżący do przewożenia chorych leżących.

Organizacja pracy

Praca **pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego** może być wykonywana w systemie jedno- lub dwuzmianowym, a także całodobowo w zależności od indywidualnych warunków zatrudnienia oraz funkcji, jakie sprawuje na oddziale pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego.

W większości przypadków pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego pracuje w systemie zmianowym, który ma charakter 8- lub 12-godzinnych dyżurów. W zależności od miejsca zatrudnienia, praca pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego może być wykonywana w dni powszednie lub w przypadku świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej także w soboty, niedziele i święta. Godziny rozpoczęcia i zakończenia dyżurów określone są wewnętrznymi przepisami zakładu pracy.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego pracuje zwykle w zespole, który składa się z innych pielęgniarek pracujących na tym samym stanowisku, pod nadzorem pielęgniarki koordynującej pracę oraz pielęgniarki oddziałowej. W czasie trwania dyżuru pielęgniarka realizuje świadczenia zdrowotne w odniesieniu do wyznaczonych przez pielęgniarkę koordynującą pacjentów, bądź realizuje powierzone przez nią zadania. Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego w pracy współpracuje z lekarzem sprawującym opiekę nad hospitalizowanymi chorymi, pacjentem oraz jego rodziną i bliskimi.

W przypadku sprawowania indywidualnej opieki nad chorym w środowisku domowym pacjenta, praca pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego ma charakter indywidualny.

Pielęgniarki są ustawowo zobowiązane do zrzeszania się w Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych właściwej dla miejsca wykonywania zawodu. Członkostwo w izbie wiąże się z odprowadzaniem składek. Izby prowadzą rejestr pielęgniarek, orzekają w zakresie odpowiedzialności zawodowej i sprawują pieczę nad należytym wykonywaniem zawodów pielęgniarzkich.

WAŻNE:

Pielęgniarki obowiązkowo przynależą do samorządu zawodowego z chwilą wpisania ich do rejestru pielęgniarek i wydania prawa wykonywania zawodu przez odpowiednią Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych. Ponoszą odpowiedzialność zawodową przed organami samorządu pielęgniarek i położnych, to jest przed Okręgowymi Izbami Pielęgniarek i Położnych oraz Naczelną Izbą Pielęgniarek i Położnych.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego jest narażona m.in. na:

- zagrożenia biologiczne – zakażenie m.in.: HPV¹³, HIV¹², HCV¹¹ oraz inne choroby zakaźne,
- urazy mechaniczne w postaci zakłucia, skaleczenia, zanieczyszczenia skóry i błon śluzowych,
- zagrożenia chemiczne: wywołane działaniem czynników chemicznych, które mogą działać drażniąco i alergizująco, jak np. środki do dezynfekcji, lateks, leki,
- zagrożenia fizyczne: pole elektromagnetyczne, promieniowanie jonizujące, podczerwone, laserowe, ultradźwięki,
- możliwość wystąpienia urazów i chorób układu kostno-stawowego spowodowana wielokrotnym dźwiganiem pacjentów podczas ich przenoszenia oraz wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych,
- stres wywołany agresją słowną ze strony pacjentów i ich rodzin,
- zaburzenia snu wynikające z pracy w systemie zmianowym, w tym w godzinach nocnych.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- rozróżnianie barw,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- powonienie,
- czucie dotykowe,
- szybki refleks,
- rozróżnianie barw,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- rozumowanie logiczne,
- zdolność współpracy w zespole,

- zdolność pracy indywidualnej,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- łatwość wypowiadania się w mowie lub w piśmie,
- zdolność nawiązywania kontaktów z pacjentem niezależnie od stopnia jego niepełnosprawności,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi;

w kategorii cech osobowościowych

- wytrzymałość na długotrwały wysiłek,
- odporność emocjonalna,
- samokontrola,
- wytrzymałość na stres,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- zdolność do współdziałania,
- szacunek dla godności człowieka,
- serdeczność,
- tolerancyjność,
- dokładność,
- samodzielność,
- cierpliwość,
- empatia,
- odpowiedzialność,
- gotowość do ustawicznego uczenia się oraz dzielenia się wiedzą.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Do wykonywania zawodu **pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego** niezbędna jest ogólna dobra sprawność układu kostno-stawowego oraz wydolność fizyczna. Przeciwwskazaniem do podjęcia pracy w zawodzie są:

- choroby powodujące utratę świadomości (np. epilepsja, niewyrównana i nieleczona cukrzyca),
- niesprawność narządów wewnętrznych (tj. zaburzenia dużego stopnia – układu krążenia, układu nerwowego, równowagi),
- wady wzroku niepodlegające korekcji,
- nosicielstwo chorób zakaźnych oraz pasożytniczych,
- niektóre choroby psychiczne.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** wymagane jest wykształcenie wyższe I stopnia ma kierunku pielęgniarstwo oraz ukończenie specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa neurologicznego.

WAŻNE:

Obecnie (2018 r.), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne, nie prowadzi się specjalizacji w dziedzinie **pielęgniarstwa neurologicznego**.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego** niezbędne jest posiadanie prawa wykonywania zawodu, wydawanego przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych na podstawie dyplomu ukończenia uczelni wyższej kształcącej w zawodzie pielęgniarstwa. Osobie posiadającej prawo wykonywania zawodu przysługuje prawo posługiwania się tytułem zawodowym „pielęgniarka” albo „pielęgniarz”.

Tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa neurologicznego obecnie (2018 r.) nie jest nadawany.

Pielęgniarki mają ustawowy obowiązek kształcenia podyplomowego. System ten przewiduje edukację w ramach kursów specjalistycznych, kwalifikacyjnych bądź specjalizacji w określonej dziedzinie pielęgniarstwa. Dodatkowym atutem przy zatrudnianiu pielęgniarstwa – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego może być zatem:

- tytuł specjalisty w pokrewnej dziedzinie pielęgniarstwa,
- zaświadczenia potwierdzające ukończenie kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie neurologii pozwalającego na udzielanie świadczeń zdrowotnych będących w zakresie pielęgniarstwa neurologicznego,
- zaświadczenia potwierdzające ukończenie kursów kwalifikacyjnych w pokrewnych dziedzinach pielęgniarstwa, np.: w dziedzinie opieki paliatywnej, pielęgniarstwa chirurgicznego, pielęgniarstwa internistycznego,
- ukończenie kursów specjalistycznych przydatnych w podstawowej opiece nad pacjentami neurologicznymi,
- tytuł magistra pielęgniarstwa.

Wykaz dziedzin, w których mogą być prowadzone specjalizacje oraz kursy kwalifikacyjne ogłasza w odrębnych przepisach minister właściwy do spraw zdrowia.

WAŻNE:

Pielęgniarka, która nie wykonuje zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat, a zamierza podjąć jego wykonywanie, ma obowiązek zawiadomić o tym właściwą okręgową radę pielęgniarek i położnych i odbyć trwające nie dłużej niż 6 miesięcy przeszkolenie pod nadzorem innej osoby uprawnionej do wykonywania zawodu pielęgniarstwa, legitymującej się co najmniej 5-letnim doświadczeniem zawodowym, zwanej dalej „opiekunem”. Opiekuna wskazuje kierownik podmiotu, w którym odbywa się przeszkolenie.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji**Możliwości rozwoju zawodowego i awansu**

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego ma obowiązek podnoszenia, aktualizowania wiedzy i umiejętności uczestnicząc w różnych formach kształcenia podyplomowego, tj. szkoleniach specjalistycznych, kursach kwalifikacyjnych, kursach specjalistycznych oraz kursach doszkalających.

Proces kształcenia zawodowego można poszerzyć dodatkowo o studia II stopnia.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego w ramach rozwoju zawodowego i awansu może:

- zajmować samodzielne stanowisko związane z pielęgniarstwem,

- po zdobyciu odpowiedniego doświadczenia awansować w strukturze wewnętrznej placówki na stanowisko pielęgniarki oddziałowej, koordynującej pracę innych pielęgniarek,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, posiadając zdolności i umiejętności organizacyjne oraz umiejętność pracy z ludźmi – awansować na stanowisko pielęgniarki naczelnej, pełnić funkcję dyrektora ds. pielęgniarstwa w zakładach opieki zdrowotnej.

Praca na stanowiskach kierowniczych wymaga od pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego poszerzenia kompetencji o zagadnienia związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi bądź zarządzaniem w placówkach ochrony zdrowia.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.

Alternatywną formę potwierdzenia kompetencji w zawodzie oferują instytucje organizatorów kształcenia podyplomowego pielęgniarek (w tym Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych), które potwierdzają:

- ukończenie kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa neurologicznego, pozwalającego na udzielanie świadczeń zdrowotnych będących w zakresie pielęgniarstwa neurologicznego,
- ukończenie kursów specjalistycznych przydatnych w opiece nad pacjentem z chorobami układu nerwowego.

Do kształcenia w ramach kursu kwalifikacyjnego może przystąpić osoba, która:

- posiada prawo wykonywania zawodu pielęgniarki,
- posiada co najmniej 6-miesięczny staż pracy w zawodzie,
- została dopuszczona do kursu kwalifikacyjnego po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego.

Każdy ukończony pozytywnym wynikiem kurs z różnych dziedzin pielęgniarstwa lub specjalizacja pielęgniarska oraz zdobyte tytuły naukowe w pielęgniarstwie potwierdzane są przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych wpisem do prawa wykonywania zawodu.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Pielęgniarka oddziałowa	134205
Pielęgniarka – specjalista organizacji i zarządzania	222201
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki	222202
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa chirurgicznego	222203
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa epidemiologicznego	222205
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa geriatrycznego	222206
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neonatologicznego	222209
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa onkologicznego	222211
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego	222212
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej	222213
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki paliatywnej	222214
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa pediatrycznego	222215

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa psychiatrycznego	222216
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa ratunkowego	222217
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego	222218
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa w ochronie zdrowia pracujących	222220
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa zachowawczego	222221
Pielęgniarka – specjalista promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej	222222

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Monitorowanie i ocenianie stanu zdrowia pacjenta.
- Z2 Rozpoznawanie stanów zagrożenia życia u pacjentów.
- Z3 Rozpoznawanie potrzeb pielęgnacyjnych pacjentów z chorobami układu nerwowego i świadczenie opieki w tym zakresie.
- Z4 Ustalanie i realizowanie planu opieki nad pacjentem.
- Z5 Realizowanie badań pacjentów z chorobami układu nerwowego zgodnie z zaleceniami lekarza specjalisty.
- Z6 Podawanie leków i płynów infuzyjnych.
- Z7 Odżywanie pacjenta drogą dojelitową i pozajelitową - zgodnie ze stanem i potrzebami pacjenta.
- Z8 Prowadzenie rehabilitacji przyłóżkowej.
- Z9 Edukowanie pacjenta i jego rodziny w zakresie sprawowania opieki nad chorym i pielęgnacji w chorobach układu nerwowego.
- Z10 Prowadzenie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej w zakresie chorób układu nerwowego.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych pacjentom z chorobami układu nerwowego

Kompetencja zawodowa Kz1: Udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych pacjentom z chorobami układu nerwowego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, Z7, Z8, Z9, Z10, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Monitorowanie i ocenianie stanu zdrowia pacjenta	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Metody gromadzenia danych o pacjencie z chorobą neurologiczną; • Zasady i cel przeprowadzania badania podmiotowego (wywiad pielęgniarstwa, obserwacja, analiza dokumentów); • Zasady i cel przeprowadzania <u>badania fizykalnego</u>⁵ (przedmiotowego); • Prawidłowe wartości podstawowych parametrów życiowych.	• Stosować metody gromadzenia danych o pacjencie z chorobą neurologiczną; • Interpretować dane z przeprowadzonego wywiadu, obserwacji i dokumentacji chorego; • Oceniać stan ogólny chorego; • Formułować diagnozę pielęgniarstwa; • Wykonywać badania fizykalne u chorego z chorobą układu neurologicznego (nerwy czaszkowe, układu czuciowego, badanie odruchów, testy); • Przeprowadzać podstawowe pomiary życiowe (temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi); • Interpretować podstawowe pomiary życiowe.

Z2 Rozpoznawanie stanów zagrożenia życia u pacjentów	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
• Przyczyny powstawania stanów zagrożenia życia; • Objawy stanów bezpośredniego zagrożenia życia; • Prawidłowe wartości parametrów oceniających układ nerwowy, oddechowy, krążenia; • Prawidłowy zakres wyników badań laboratoryjnych; • Zasady prowadzenia RKO²⁴ i BLS⁶; • Zasady działania sprzętu medycznego wykorzystywanego w stanach zagrożenia życia.	• Identyfikować przyczyny powstawania stanów zagrożenia życia; • Rozpoznawać bezpośrednie stany zagrożenia życia; • Podejmować działania w stanach zagrożenia życia zgodnie z procedurami postępowania, m.in.: prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową, zabezpieczyć chorego z napadem padaczkowym; • Monitorować parametry w stanie zagrożenia życia; • Interpretować wyniki badań laboratoryjnych; • Dokonywać oceny ryzyka występowania stanu zagrożenia życia; • Formułować cele opieki nad chorym w stanie zagrożenia życia; • Realizować działania leczniczo-pielęgnacyjne.
Z3 Rozpoznawanie potrzeb pielęgnacyjnych pacjentów z chorobami układu nerwowego i świadczenie opieki w tym zakresie	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
• Potrzeby pielęgnacyjne chorego ze schorzeniem układu nerwowego; • Sposoby radzenia sobie z problemami pielęgnacyjnymi; • Zakres obowiązków poszczególnych członków zespołu terapeutycznego; • Procedury i standardy w zakresie świadczenia opieki.	• Rozpoznawać potrzeby pielęgnacyjne u chorego ze schorzeniem układu nerwowego; • Planować działania pielęgnacyjne u pacjenta; • Realizować działania pielęgnacyjne u pacjenta; • Oceniać i modyfikować działania pielęgnacyjne; • Zapewniać profesjonalną opieką w trakcie procesu leczenia; • Komunikować się z zespołem terapeutycznym w zakresie oceny stanu zdrowia pacjenta; • Przestrzegać procedur i standardów w zakresie świadczenia opieki.
Z4 Ustalanie i realizowanie planu opieki nad pacjentem	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
• Założenia i etapy tworzenia procesu pielęgnowania w opiece nad chorym neurologicznym; • Metody i techniki działań pielęgnacyjnych adekwatnych do warunków i stanu zdrowia chorego (tj. jego stanu przytomności, świadomości, kontaktu słowno-logicznego, motoryki i koordynacji ruchowej); • Cele indywidualnego planu opieki pacjenta w neurologii; • Zasady oceny skuteczności realizacji procesu pielęgnacyjnego.	• Opracowywać indywidualny plan opieki w oparciu o diagnozę pielęgniarzką; • Dobierać metody i techniki działań pielęgnacyjnych do warunków i stanu zdrowia chorego; • Przestrzegać zasad prowadzenia procesu pielęgnacyjnego; • Prowadzić proces pielęgnowania na podstawie indywidualnego planu opieki; • Oceniać skuteczność wdrożonego procesu pielęgnowania i w razie konieczności korygować podjęte działania.

Z5 Realizowanie badań pacjentów z chorobami układu nerwowego zgodnie z zaleceniami lekarza specjalisty	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
• Zasady <u>aseptyki</u>³ i <u>antyseptyki</u>¹; • Zasady i techniki pobierania materiału biologicznego do badania (krew, mocz, płyn mózgowo-rdzeniowy); • Postępowanie przed i po badaniu radiologicznym, obrazowym; • Zasady działania aparatu do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi; • Zasady działania glukometru; • Normy badań laboratoryjnych.	• Stosować zasady aseptyki i antyseptyki; • Pobierać materiał biologiczny do badania laboratoryjnego zgodnie z zasadami; • Przygotowywać chorego do badań radiologicznych, obrazowych; • Wykonywać pomiar ciśnienia tętniczego krwi za pomocą aparatu do mierzenia ciśnienia; • Wykonywać pomiar <u>glikemii</u>⁹ za pomocą glukometru; • Interpretować podstawowe wyniki badań diagnostyczno-laboratoryjnych.
Z6 Podawanie leków i płynów infuzyjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
• Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska dotyczące wykonywania iniekcji; • Zasady podawania leków różnymi drogami (np. pokarmową, wziewną, drogą iniekcji); • Zasady przechowywania leków oraz postępowania z lekami po upływie terminu ważności; • Działania uboczne leków; • Sposoby rozpuszczania leków dożylnych; • Zasady prowadzenia dokumentacji medycznej.	• Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska dotyczących wykonywania iniekcji; • Sprawdzać zlecenia lekarskie; • Dostosowywać rodzaj i kolejność podawania leków; • Przygotowywać zestaw do wykonania iniekcji; • Obliczać dokładnie dawkę podawanego leku; • Przestrzegać zasady aseptyki oraz antyseptyki; • Podawać lek w iniekcji w odpowiednie miejsce – tkankę; • Przestrzegać zasad przechowywania leków oraz postępowania z lekami po upływie terminu ważności; • Identyfikować działania uboczne leków; • Obsługiwać dostęp tętniczy i żylny; • Prowadzić dokumentację medyczną z przeprowadzonych czynności.
Z7 Odżywianie pacjenta drogą dojelitową i pozajelitową – zgodnie ze stanem i potrzebami pacjenta	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
• Objawy powikłań karmienia pozajelitowego; • Metody odżywiania; • Sposoby zakładania sondy do żołądka; • Zasady dobierania odpowiedniej diety do stanu zdrowia pacjenta; • Zasady udzielania pomocy w sytuacji zachłyśnięcia się pacjenta; • Zasady oceny skuteczności realizacji procesu odżywiania pacjenta.	• Identyfikować objawy powikłań karmienia pozajelitowego; • Zapobiegać powikłaniom w trakcie karmienia drogą dożylną; • Zakładać zgłębnik do żołądka; • Karmić chorego przez zgłębnik założony do żołądka lub przez gastrostomię; • Dobierać odpowiednie metody i sposoby karmienia do stanu zdrowia pacjenta; • Monitorować jakość wkłucia obwodowego;

	• Udzielać pomocy w sytuacji zachłyśnięcia; • Motywować do spożywania posiłków; • Udzielać instruktażu dotyczącego komponowania odpowiedniej diety; • Oceniać skuteczność wdrożonego procesu odżywiania pacjenta i w razie konieczności korygować podjęte działania.
--	---

Z8 Prowadzenie rehabilitacji przyłóżkowej

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
• Zasady budowania wspólnego zaufania; • Zasady komunikacji interpersonalnej; • Podstawy rehabilitacji w zakresie prowadzenie rehabilitacji przyłóżkowej; • Rodzaje działań zapobiegających powikłaniom z powodu dysfunkcji układu nerwowego lub unieruchomienia pacjenta.	• Budować relację z pacjentem opartą na zaufaniu, zgodnie z zasadami wspólnego zaufania; • Organizować i modyfikować opiekę nad chorym; • Układać chorego w łóżku i zmieniać jego pozycję; • Zapewniać choremu aktywność stosowną do wieku i stanu klinicznego; • Określać deficyt w zakresie samoopieki chorego w zakresie zaspakajania potrzeby ruchu; • Wdrażać i koordynować działania zapobiegające powikłaniom z powodu dysfunkcji układu nerwowego lub unieruchomienia; • Współpracować z rehabilitantem w zakresie prowadzenia rehabilitacji przyłóżkowej.

Z9 Edukowanie pacjenta i jego rodziny w zakresie sprawowania opieki nad chorym i pielęgnacji w chorobach układu nerwowego

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
• Zasady budowania zaufania w kontaktach z rodziną; • Metody pielęgnowania chorego; • Rodzaje zajęć grupowych i indywidualnych w opiece nad pacjentem; • Metody i działania służące poprawie jakości życia pacjenta i jego rodziny.	• Przestrzegać zasad budowania zaufania w kontaktach z rodziną; • Aktywizować chorego i jego rodzinę do działań samoopiekuńczych; • Motywować chorego i jego rodzinę do zachowań prozdrowotnych; • Określać deficyt w zakresie samoopieki chorego; • Wspierać chorego w podejmowaniu samodzielnych działań pielęgnacyjnych; • Planować współpracę z rodziną chorego; • Dobierać oraz stosować odpowiednie metody wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych; • Rozpoznać problemy, planować i wdrażać działania służące poprawie jakości życia pacjenta i jego rodziny.

Z10 Prowadzenie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej w zakresie chorób układu nerwowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
• Metody kształtowania zachowań zdrowotnych; • Metody prowadzenia promocji zdrowia w zakresie chorób układu nerwowego; • Zasady komunikacji interpersonalnej w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej; • Zasady poradnictwa w profilaktyce zdrowotnej w zakresie chorób układu nerwowego.	• Wykorzystywać metody kształtowania zachowań zdrowotnych; • Przygotowywać materiały dydaktyczne w zakresie metod zapobiegania chorobom układu nerwowego; • Współpracować z zespołem wielospecjalistycznym w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej; • Przestrzegać zasad komunikacji interpersonalnej w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej; • Prowadzić poradnictwo w profilaktyce zdrowotnej w zakresie chorób układu nerwowego.

3.3. Kompetencje społeczne

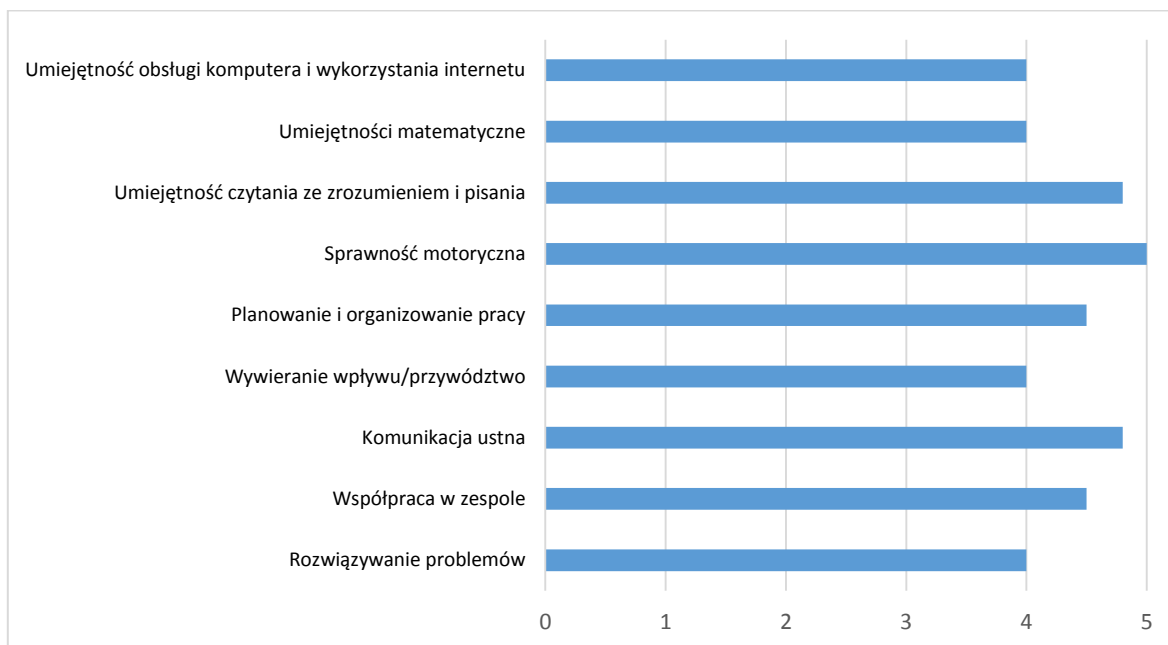
Pracownik w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań oraz za powierzony sprzęt i narzędzia wykorzystywane na stanowisku pracy w zakresie sprawowania opieki nad pacjentem z chorobami układu nerwowego.
- Podejmowania działania i współdziałania w zorganizowanych warunkach na stanowisku pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w kontekście nowych wymogów i rozwiązań w zakresie sprawowania opieki nad pacjentem z chorobami układu nerwowego.
- Współpracowania i komunikowania się w zespole na stanowisku pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego.
- Oceniania i weryfikowania wykonywanych przez siebie prac w zakresie sprawowania opieki nad pacjentem z chorobami układu nerwowego.
- Oceniania zagrożenia zdrowia oraz życia podczas sprawowania opieki nad pacjentem z chorobami układu nerwowego i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z Kodeksem Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz obowiązującymi przepisami w zakresie działalności związanej z udzielaniem specjalistycznych świadczeń zdrowotnych pacjentom z chorobami układu nerwowego.
- Przestrzegania tajemnicy zawodowej i praw pacjenta.
- Wyrażania szacunku i empatii dla pacjenta.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego może pracować w prywatnych i publicznych placówkach ochrony zdrowia, m.in. w:

- szpitalach na oddziałach: neurologicznych, neurochirurgicznych, udarowych,
- przychodniach neurologicznych,
- zakładach opieki lekarskiej,
- ośrodkach rehabilitacyjnych,
- domach spokojnej starości,
- hospicjach,
- instytucjach pomocowych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, np. stowarzyszenia, fundacje.

Miejszem zatrudnienia pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego mogą być także placówki dziennej opieki medycznej, które oferują czasową opiekę nad chorym.

Obecnie (2018 r.) pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego to zawód poszukiwany na rynku pracy.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Instytucje oferujące kształcenie w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** to: uniwersytety medyczne, państwowe i niepaństwowe wyższe szkoły zawodowe. Oferują one studia wyższe I i II stopnia na wydziałach pielęgniarstwa (bez specjalizacji).

Szkolenie

Pielęgniarki mają ustawowy obowiązek stałego aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych. Organizatorami kształcenia podyplomowego pielęgniarzek, zgodnie z obowiązującymi obecnie (2018 r.) przepisami prawa, mogą być:

- uczelnie, szkoły prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych,
- podmioty lecznicze,

- inne podmioty po uzyskaniu wpisu do właściwego rejestru podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe.

Wykaz dziedzin, w których mogą być prowadzone szkolenia w formie kursów kwalifikacyjnych dla osób pracujących w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** ogłasza w odrębnych przepisach minister właściwy do spraw zdrowia. Natomiast przykładowa tematyka kursów specjalistycznych może obejmować takie zagadnienia, jak:

- leczenie ran przewlekłych,
- podstawy opieki paliatywnej,
- resuscytacja krążeniowo-oddechowa.

Dodatkowo pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego może aktualizować swoją wiedzę poprzez doświadczenie w pracy, udział w konferencjach naukowych, sympozjach, warsztatach, odczytach, jak również poprzez samokształcenie.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych: <http://nipip.pl/kontakt/kontakt-oipip>

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** jest zróżnicowane i wynosi od około 2500 zł do 3500 zł brutto miesięcznie.

Poziom wynagrodzenia osób wykonujących zawód pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa neurologicznego zależy m.in. od:

- wykształcenia i doświadczenia zawodowego,
- szczegółowego zakresu zadań i zajmowanego stanowiska,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- miejsca pracy (rodzaj placówki),
- rodzaju oraz formy zatrudnienia,
- zakresu obowiązków pracownika,
- stażu pracy,
- regionu Polski,
- wielkości aglomeracji,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neurologicznego** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z chorobami układu oddechowego i krążenia (07-S) – pod warunkiem zapewnienia możliwości ustalenia czasu pracy,
- z chorobami słuchu (03-L), jeżeli objawy ustępują po zastosowaniu implantu lub aparatu słuchowego,
- z chorobami narządu wzroku (04-O), jeśli dana wada skorygowana jest szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. poz. 2217, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1492).
- Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 123, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie zawodowym pielęgniarstwa i położnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 916).
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1845, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 160, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 412, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 151, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1318, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1878).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U. poz. 497).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarstwa i położnych (Dz. U. poz. 1761).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne (Dz. U. poz. 1562).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1658).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 657, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 465).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących kształcenia pielęgniarek i położnych (Dz. U. poz. 970).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 lipca 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu znajomości języka polskiego w mowie i w piśmie, niezbędnego do wykonywania zawodów pielęgniarki i położnej (Dz. U. poz. 817).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie wykazu produktów leczniczych, które mogą być doraźnie dostarczane w związku z udzielanym świadczeniem zdrowotnym, oraz wykazu produktów leczniczych wchodzących w skład zestawów przeciwwstrząsowych, ratujących życie (Dz. U. Nr 18, poz. 94, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 753).

Literatura branżowa:

- Adamczyk K.: Pielęgniarstwo neurologiczne. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2009.
- Adamkiewicz B., Głąbiński A., Klimek A.: Neurologia dla studentów wydziału pielęgniarstwa. Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2010.
- Białobrzaska B., Dębska-Ślizień A.: Pielęgniarstwo nefrologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
- Ciura G. (red.): Epidemiologia, diagnostyka i terapia HCV. Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2015.
- Dyk D. (red.): Badania fizyczne w pielęgniarstwie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013.
- Hauser S.L.: Harrison. Neurologia w medycynie klinicznej. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2008.
- Jaracz K., Kozubski W., Krysiak I., Garczyk D., Jankowski R. (red.): Pielęgniarstwo neurologiczne. Podręcznik dla studiów medycznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Łódź 2015.
- Jurkowska G., Łagoda K.: Pielęgniarstwo internistyczne. Podręcznik dla studiów medycznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.
- Klimaszewska K., Baranowska A., Krajewska –Kułak E. (red.): Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
- Kózka M., Rumian B., Maślanka M. (red.): Pielęgniarstwo ratunkowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013.
- Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B.: Standardy i procedury pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
- Latchaw R. E., Alberts M.J., Lev M.H.: Zalecenia dotyczące diagnostyki obrazowej w ostrym udarze niedokrwiennym mózgu: stanowisko naukowe American Heart Association. Neurologia po Dyplomie 2010, nr 3.
- Muszaliak M., Kędziora-Kornatowska K. (red.): Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.
- Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Tom 2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarstwiej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
- Szczekliki A., Gajewski P.: Interna Szczekliki 2015. Podręcznik chorób wewnętrznych. Wydanie VII. Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2015.
- Widomska-Czekajka T., Górajek-Jóźwik T.: Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.

- Wołowicka L., Dyk D. (red.): Anestezjologia i Intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo. Podręcznik dla studentów studiów medycznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.
- Zasady postępowania w nadciśnieniu tętniczym. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego 2003. Nadciśnienie Tętnicze 2003.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych: <http://www.ckppip.edu.pl>
- Czasopismo branżowe Pediaatria i Medycyna Rodzinna: <http://www.pimr.pl/index.php>
- Ministerstwo Zdrowia: <https://www.gov.pl/zdrowie>
- Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych: <http://nipip.pl>
- Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie: <http://www.ptp.na1.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- System Monitorowania Kształcenia Pracowników Medycznych (SMK): <https://smk.ezdrowie.gov.pl>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasifikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Antyseptyka	Dział leczenie zajmujący się niszczeniem drobnoustrojów w ranach, na błonie śluzowej i na skórze ludzi i zwierząt za pomocą antyseptyków.	Widomska-Czekajńska T., Górajek-Jóźwik T. (red.): Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. Tom 1. PZWL, Warszawa 2010
2	Aparat do EKG	Aparat rejestrujący aktywność elektryczną serca pod postacią zapisu graficznego z bezpośrednim wydrukiem na papierze.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Zasady postępowania w nadciśnieniu tętniczym. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego 2003. Nadciśnienie Tętnicze 2003

3	Aseptyka	Sposób postępowania mający na celu niedopuszczenie do zakażenia miejsc, płynów lub przedmiotów jałowych.	Widomska-Czekajaska T., Górajek-Jóźwik T. (red.): Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. Tom 1. PZWL, Warszawa 2010
4	Badania radiologiczne (obrazowe)	To badania przedstawiające strukturę danego narządu, organu. Do jego wykonania wykorzystuje się promienie rentgenowskie (prześwietlenie, tomografia komputerowa), ultradźwięki (USG), pole magnetyczne (rezonans magnetyczny).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Latchaw R. E., Alberts M.J., Lev M.H.: Zalecenia dotyczące diagnostyki obrazowej w ostrym udarze niedokrwiennym mózgu: stanowisko naukowe American Heart Association. Neurologia po Dyplomie 2010, nr 3
5	Badanie fizykalne (badania przedmiotowe)	Część badania lekarskiego oraz pielęgniarstwa składające się z oglądania, opukiwania, obmacywania i osłuchiwania, dotyczące części ciała bądź ich funkcji.	Dyk D. (red.): Badania fizykalne w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2013
6	BLS	Podstawowe zabiegi resuscytacyjne (z ang. Basic Life Support). Wchodzi w skład resuscytacji krążeniowo-oddechowej, polegają na utrzymaniu drożności dróg oddechowych oraz wspomaganie oddychania i krążenia bez użycia specjalnego sprzętu, poza środkami ochrony osobistej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B.: Standardy i procedury pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia. PZWL, Warszawa 2009
7	Cewnik	Cienka rurka wprowadzana przez cewkę moczową do pęcherza moczowego w celu odpływ moczu z pęcherza moczowego bezpośrednio do worka.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Białobrzeska B., Dębska-Ślizień A.: Pielęgniarstwo nefrologiczne. PZWL, Warszawa 2015
8	Dojelitowa droga karmienia	Metoda podawania pokarmu płynnego lub półpłynnego za pomocą wprowadzonego do żołądka bądź jelita cienkiego zgłębnika, w celu dostarczenia pożywienia dostosowanego do indywidualnego zapotrzebowania chorego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Klimaszewska K., Baranowska A., Krajewska –Kulak E. (red.): Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne. PZWL, Warszawa 2017
9	Glikemia	To wskaźnik, który informuje jaki jest poziom glukozy (cukru) we krwi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Szczeklik A., Gajewski P.: Interna Szczeklika 2015. Podręcznik chorób wewnętrznych. Wydanie VII. Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2015
10	Glukometr	Urządzenie służące do szybkiego (<1min.) oznaczenia stężenia glukozy we krwi. Oznaczeń dokonuje się za pomocą testów paskowych.	Widomska-Czekajaska T., Górajek-Jóźwik T. (red.): Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. Tom 1. PZWL, Warszawa 2010
11	HCV	Wirus wywołujący zapalenie wątroby typu C (z ang. Hepatitis C Virus), zidentyfikowany w 1989 r. Do zakażenia dochodzi na skutek bezpośredniego kontaktu z krwią chorego.	Ciura G. (red.): Epidemiologia, diagnostyka i terapia HCV. Wydawnictwo Sejmowe 2015

12	HIV	(z ang. Human Immunodeficiency Virus) Wirus nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności mogący wywołać chorobę AIDS.	Widomska-Czekajńska T., Górajek-Jóźwik T. (red.): Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. Tom 1. PZWL, Warszawa 2010
13	HPV	(z ang. Human Papilloma Virus) Wirus brodawczaka ludzkiego, główne typy 16 i 18 HPV przenoszone drogą płciową mają udział w powstawaniu raka szyjki macicy.	Widomska-Czekajńska T., Górajek-Jóźwik T. (red.): Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. Tom 1. PZWL, Warszawa 2010
14	Indywidualny plan opieki	Wykaz czynności opiekuńczych i pielęgnacyjnych zaplanowanych dla konkretnego pacjenta, uwzględniający jego stan zdrowia i indywidualne potrzeby zdrowotne.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Muszałik M., Kędzióra-Kornatowska K. (red.): Pielęgowanie pacjentów w starszym wieku. PZWL, Warszawa 2018
15	Kardiomonitor	Urządzenie monitorujące zapis krzywej EKG oraz innych parametrów życiowych.	Wołowicka L., Dyk D. (red.): Anestezjologia i Intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo. Podręcznik dla studentów studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2014
16	Materiał biologiczny	Materiał pochodzenia organicznego, ludzkiego. Jest to m.in. krew, mocz, płyn mózgowo – rdzeniowy. Wyniki badania materiału biologicznego wykorzystuje się do monitorowania i diagnozowania stanu chorego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Szczekliki A., Gajewski P.: Interna Szczeklika 2015. Podręcznik chorób wewnętrznych. Wydanie VII. Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2015
17	Parametry życiowe	Odzwierciedlają podstawowe funkcje życiowe najważniejszych organów ciała. Należą do nich: oddech, temperatura ciała, puls (tętno), ciśnienie tętnicze krwi. Ocena parametrów życiowych stanowi podstawowy i nieodzowny element badania fizykalnego. Na podstawie pomiarów tych parametrów dokonuje się m.in.: wstępnej oceny i monitorowania stanu klinicznego pacjenta.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B.: Standardy i procedury pielęgowania chorych w stanach zagrożenia życia. PZWL, Warszawa 2009
18	PEG	Sonda silikonowa w formie rurki (z ang. Percutaneous Endoscopic Gastrostomy) zakładana przez powłoki brzuszne bezpośrednio do żołądka w celu karmienia omijającego jamę ustną i przełyk, w przypadku np. braku odruchu połykania.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Śluskarska B., Zarzycka D., Majda E. (red.) Podstawy pielęgniarstwa. Tom 2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 2017
19	Pompy infuzyjne	Przyrządy medyczne stosowane do ciągłego lub cyklicznego, dokładnego dawkowania płynów elektrolitowych, leków i środków odżywczych.	Wołowicka L., Dyk D.: Anestezjologia i Intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo. Podręcznik dla studentów studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2014

20	Pozajelitowa droga karmienia	Polega na podaniu specjalnych mieszanek odżywczych drogą dożylną np. przez wkłucie obwodowe. W metodzie tej pominięta jest droga przez układ pokarmowy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Głazewski T., Dyrła P., Gil J.: Podstawowe zasady żywienia pozajelitowego. <i>Pediatrica i Medycyna Rodzinna</i> 2017, 13 (1), s. 29–39
21	Pulsoksymetr	Urządzenie zakładane na palec chorego, pokazujące wysycenie krwi tlenem oraz obrazujące tętno chorego.	Wołowicka L., Dyk D. (red.): <i>Anestezjologia i Intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo. Podręcznik dla studentów studiów medycznych.</i> PZWL, Warszawa 2014
22	Reduktor tlenowy	Przyrząd, który umożliwia regulację przepływu tlenu, pozwalającą uzyskać jego odpowiednią ilość w mieszaninie gazów oddechowych. Niezbędny w stosowaniu tlenoterapii.	Szczeklik A., Gajewski P.: <i>Interna Szczeklika</i> 2015. Podręcznik chorób wewnętrznych. Wydanie VII. Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2015
23	Rehabilitacja przyłożkowa	Ćwiczenia rehabilitacyjne prowadzone w obrębie łóżka i poza nim, które mają na celu zapobieganie powikłaniom wynikającym z unieruchomienia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Rutkowska E. (red.): <i>Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych.</i> PZWL, Warszawa 2018
24	Resuscytacja Krążeniowo--Oddechowa (RKO)	Zespół czynności, polegający na przywróceniu, za pomocą metod ratunkowych, spontanicznego krążenia krwi lub krążenia i oddychania oraz funkcji ośrodkowego układu nerwowego.	Kózka M, Rumian B, Maślanka M. (red.): <i>Pielęgniarstwo ratunkowe.</i> PZWL, Warszawa 2013
25	Ssak próżniowy	Urządzenie, w którym wytworzone podciśnienie powoduje odessanie np. wydzieliny z drzewa oskrzelowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Śluskarska B., Zarzycka D., Majda E. (red.): <i>Podstawy pielęgniarstwa Tom 2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.</i> PZWL, Warszawa 2017
26	Stetoskop	Przyrząd diagnostyczny służący do osłuchiwania klatki piersiowej, serca i jamy brzusznej chorego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Szczeklik A., Gajewski P.: <i>Interna Szczeklika</i> 2015. Podręcznik chorób wewnętrznych. Wydanie VII. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2015
27	Tlenoterapia	Metoda leczenia tlenem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B.: <i>Standardy i procedury pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia.</i> PZWL, Warszawa 2009

28	Trójnóg	Rodzaj podpórki rehabilitacyjnej dla dorosłych w formie metalowej laski wykonanej z rurki, z regulacją długości, w części górnej zakończonej rękojeścią, posiadającej trzy nogi, które zapewniają stabilność podczas przemieszczania się.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Widomska-Czekajska T., Górajek-Jóźwik T. (red.): Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. Tom 3. PZWL, Warszawa 2010
29	Tubus	Plastikowy uchwyt, w którym umieszcza się probówkę podczas pobierania krwi metodą próżniową, tj. bezpośrednio do sterylnej probówki. Nie jest jałowy, ale używa się go tylko jednorazowo.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Klimaszewska K., Baranowska A., Krajewska –Kułak E. (red.): Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne. PZWL, Warszawa 2017
30	Wenflon	Plastikowa rurka (fachowo nazywana kaniulą dożylną) tymczasowo umieszczana w żyłę przy pomocy stalowej igły. Jej część zewnętrzna pozwala na przyłączenie strzykawki lub kroplówki. Stosowany jest w leczeniu szpitalnym do podawania leków oraz pobierania krwi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Jurkowska G., Łagoda K.: Pielęgniarstwo internistyczne. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2011
31	Zestaw przeciwoodleżynowy	Składa się zwykle z materaca i poduszek przeciwoodleżynowych stosowanych przeważnie przez osoby chore leżące, niepełnosprawne, z dysfunkcją ruchową. Ich główną rolą jest pomoc w zapobieganiu powstawania odleżyn. Mogą również służyć jako materace do ćwiczeń rehabilitacyjnych. Materace i poduszki przeciwoodleżynowe mają specyficzną budowę, która zapewnia nieruchomemu choremu ruch, stymulujący pracę tkanek. Stosuje się w nich technikę zmiennociśnieniową, która pozwala na naprzemienne uciskanie tkanek skóry stykającej się z powierzchnią materaca w celu zapobieganiu powstawaniu ran, zapewnieniu cyrkulacji powietrza, odpowiedniej temperatury ciała.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Adamczyk K.: Pielęgniarstwo neurologiczne. Wyd. Czelej, Lublin 2009

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.